

PROGRAMES DEL COR

Davall el títol **Programes del Cor** volem arreplegar tots aquells programes televisius dedicats a aquells gèneres que de manera comuna es coneixen com a programes del cor o xafardeig (*Dolce Vita, Ací hi ha tomaca, La Sènia...*) i on també incloem els denominats gèneres de realitat i que engloben programes com els reality-shows (tipus *Gran Germà, Supervivents* i semblants) i els talk-shows (programes de testimonis, confessions, declaracions de persones anònimes tipus *El diari de Patricia, Al teu costat,...*), i fins i tot **magazins on part del programa** està dedicat a algun dels gèneres mencionats (tipus *El programa d'ARA, Channel núm.4...*).

Donada la peculiaritat d'aquests programes, no és imprescindible la fase de visionat en l'aula. Així i tot, si es considera convenient, es pot projectar parcial o íntegrament qualsevol programa de l'estil dels anomenats anteriorment o fins i tot una selecció de moments més interessants per a dur a terme la sessió.

TEMES QUE ES PODEN ANALITZAR:

- Tipus de comunicació entre pares i fills, entre professors i alumnes, entre iguals.
- La importància del diàleg.
- Estils educatius dels pares/ professors (pautes d'educació):
Autoritari, permissiu o negligent i democràtic.
- Disciplina, supervisió i convivència.
- Normes.
- La influència del grup d'amics (influència de les relacions d'amistat).
- Por al que desconeix.
- La solució dels conflictes per mitjà del sotmetiment (solució útil per a qui?).
- La invisibilitat de les amenaces.
- La complicitat dels altres per mitjà de la no-intervenció i el silenci.
- La baixa autoestima (sensació d'inferioritat) i la indefensió com mitjans que augmenten l'aïllament i la vulnerabilitat.
- L'aula intercultural.
- Tipus de violència, víctimes i agressors.
- Definició d'autoritat contra autoritarisme.
- Normes de convivència en l'escola.
- Conseqüències de l'acaçament moral al professor.
- Perfils del professor. Indefensió del professorat.
- Estils de comunicació: passiu o inhibid, agressiu i assertiu.
- Empatia i presa de la perspectiva social.
- Relacions alumnat, professorat i pares.
- Famílies col·laboradores/ no col·laboradores (com afecta el funcionament dels seus fills en el centre educatiu?).
- Pares i fills: col·legues?
- Alumnes i professors: col·legues?
- Necessitat una bona comunicació pares-centre escolar.

- Tipus de violència: agressió verbal.
 - agressió verbal i física.
 - victimització.
 - violència testificada.
- El caràcter instrumental de la conducta violenta.
- La humiliació de l'agressor i de la víctima.
- La complicitat dels altres amb l'agressor.
- El silenci de les víctimes (por a comunicar la situació d'acaçament o violència) i el silenci dels espectadors.
- La importància de la comunicació verbal i de la comunicació no verbal.
- Tipus d'agressors i de víctimes (l'alumne que és recriminat públicament pel Professor per haver obtingut males qualificacions, el professor que és amonestat per l'alumne suspès, el company agredit i després qüestionat pel seu silenci...).

OBJECTIUS:

- Ajudar a trencar la llei del silenci, ajudant a l'alumne a confiar en si mateix.
- Ensenyar la necessitat d'afrontar la situació i motivar que es comuniqui el problema.
- Estimular que els alumnes reflexionin sobre els avantatges i desavantatges d'utilitzar la violència física i verbal contra aquells que patixen el "fracàs escolar" o aquells que destaquen per les seues bones qualificacions.
- Reflexionar sobre els possibles motius de la conducta defensiva o agressiva d'alguns adolescents contra símbols d'autoritat (mares, pares, professors).
- Promoure estils educatius o pautes de conducta adequades, conscienciar de la necessitat d'una comunicació fluida entre pares i fills i de normes bàsiques que cal complir per a la convivència (en l'aula o a casa).
- Sensibilitzar els alumnes, pares i professors sobre la importància de la integració social i el respecte per les diferències.
- Identificar a algun dels factors causants de la indisciplina dels joves cap als adults, especialment cap als professors.
- Integració/comunicació família-escola.

MATERIAL:

- Preguntes bàsiques.
- Preguntes i respostes.
- Dinàmiques generals (www.cult.gva.es/orientados).

INICI DE LA SESSIÓ

El professor introduirà el tema en general sense incidir en el contingut específic de la sessió. Per a això, pot utilitzar preguntes del tipus:

- Quants de vosaltres soleu veure programes d'aquest tipus?
- I els vostres pares?
- Quant de temps al dia?
- Més al matí, vesprada o nit?
- Veieu sols els programes o en companyia?
- Quan estàs fora de casa, també veieu aquests programes?

Després de les preguntes introductores realitzarem les següents preguntes als alumnes:

PREGUNTES GENERALS:

És important recordar als nostres alumnes que cal saber escoltar, guardar el torn de paraula i respectar l'opinió dels altres. Tots podem participar amb orde i bons modals

1. Quina opinió et mereixen els programes del cor?
2. Creus que emeten aquests programes perquè l'audiència els demanda o al contrari, la gent els veu perquè no fan una altra cosa?
3. Penses que només és una moda passatgera?
4. Diferencieu entre programes del cor, realities, programes de testimonis? O són tot el mateix?
5. Què enteneu per teleporqueria?
6. Totes les televisions emeten programes del cor? Algunes més que altres? Quins?
7. És important l'horari d'emissió d'aquests programes? Creus que El Govern hauria d'obligar a complir a les operadores de televisió un "codi de regulació" per a determinar els continguts que no s'han d'emetre en funció d'alguns horaris?

PREGUNTES ESPECÍFIQUES

1. Comenta la següent frase del fundador de la revista *Hola*, Antonio Sánchez Gómez, sobre la seua publicació: "nosaltres agafem la bromera de la vida. La bromera no té ni densitat ni pes, però entreté".
2. Creus que resulta més divertit tafanejar en les vides dels altres en televisió que en la vida real perquè així ens assegurem que no ens jutgen?
3. Creus que quan un famós conta en televisió totes les seues intimitats, problemes... es convertix en un personatge més humà, més pròxim, sense tant de 'glamour'?
4. Els programes del cor irrompen en la vida privada de les persones famoses. S'han alçat moltes crítiques per això i es demana a la justícia que interferisca en el que per a molts és violació de la intimitat. Què opines sobre aquest tema?
5. En el suposat cas que tu fores presa de la persecució de múltiples 'paparazzi', com reaccionaries?
6. Alguns col·laboradors d'aquests programes, presumixen de ser llicenciats en periodisme, creus que el seu treball és verdaderament de periodistes o al contrari són cotilles televisius?
7. Molts professionals del cor, anteriorment es dedicaven a treballar en periòdics, ràdio, televisió... sobre actualitat sociopolítica, cultura, esports, espectacles, etc. Per què creus que s'han canviat al camp del xafardeig? Per vocació o per diners?
8. Per a valorar positivament o negativament a un famós, tens en compte els mèrits que ha realitzat fins a aconseguir ser famós?
9. Creus que en la vida real els amics de veritat també discutixen contínuament i s'insulten públicament com molts personatges televisius de programes del cor?
10. Coneixes algun personatge televisiu que s'haja intentat suïcidar o haja tingut grans depressions per deixar d'estar d'actualitat?
11. Quins valors predominen més entre els personatges del cor: honestedat, amistat, solidaritat, fidelitat, egoisme, ingratitude, materialisme, ...?
12. Imagina que ajuntàrem a tots els col·laboradors televisius a debatre sobre totes aquestes preguntes, creus que hagueren arribat a distintes conclusions? O al contrari probablement només haguérem registrat un intel·ligible cridòria, interrupcions de paraula amb politons inclosos?

PREGUNTES I RESPOSTES

1. Comenta la frase següent del fundador de la revista Hola, Antonio Sánchez Gómez, sobre esta publicació: "Nosaltres agafem la bromera de la vida. La bromera no té ni densitat ni pes, però entreté".

(DEBAT ENTRE LA NECESSITAT D'UN ENTRETENIMENT SUPERFICIAL O ENTRETENIMENT AMB MAJOR CONTINGUT).

2. Creus que resulta més divertit tafanejar en les vides dels altres en la televisió que en la vida real, perquè així ens assegurem que no ens judiquen?

Resulta divertit tafanejar en les vides dels altres sense por de ser judicats, la televisió ens permet fer això i donar curs a eixa crítica. Però hem de tindre en compte que, tal vegada, en la nostra vida quotidiana no ens atrevim a discutir, o a dir les veritats als altres. És per això que canalitzem eixa necessitat a través d'estos programes i donem curs a una cosa que no faríem amb nosaltres mateixos.

3. Creus que, quan un famós conta en televisió totes les seues intimitats, problemes..., es convertix en un personatge més humà, més pròxim, sense tant de glamour?

Comprovar que els famosos tenen problemes o discussions entre ells, també ens ajuda a veure'ls des d'un altre punt de vista, com a persones normals que també tenen problemes i que són més pareguts a nosaltres. Eixe elitisme que sempre rodeja els famosos i coneguts, sovint se'n va a rodar en estos programes, i per a l'espectador pot resultar gratificant que no tot es resolga amb diners.

4. Els programes del cor irrompen en la vida privada de les persones famoses. Hi ha hagut moltes crítiques per això i es demana a la justícia que interferisca en el que, per a molts, és violació de la intimitat. Què opines sobre este tema?

(DEBAT ENTRE LA LÍNIA FINA QUE SEPARA L'ESPAI PÚBLIC I L'ESPAI PRIVAT: FOTOS EN L'INTERIOR DE LES CASES, PLATGES..., AMB GRANS ZOOMS QUAN LA VÍCTIMA NO EN SAP RES, ETC.)

5. En el suposat cas que tu fores víctima de la persecució de molts paparazzi, com reaccionaries?

(DEBAT SOBRE LA IDONEÏTAT O CONVENIÈNCIA DE LES DIFERENTS MANERES HUMANES DE REACCIONAR)

6. Alguns col·laboradors d'estos programes presumixen de ser llicenciats en periodisme. Creus que el treball que fan és realment de periodista o, per contra, són uns xafarders televisius?

Generalment, el periodisme toca temes seriosos i no és un entreteniment ni entra en frivolitats com la vida íntima de persones o anècdotes intranscendents. Una cosa ben diferent és que faça ús d'alguna anècdota per a enganxar el lector a una notícia més dura, entenent per notícia aquell fet nou, d'importància i d'interés públic.

Al contrari, per xafardeig entenem assabentar-se de les coses privades dels altres i contar-les indiscretament.

En resum, periodisme seria que, en lloc de parlar per exemple dels matrimonis o nòvios de Sara Montiel, parlem sobre la seua trajectòria professional i redactem un reportatge sobre per què una actriu com ella ja no treballa.

7. Molts professionals del cor es dedicaven anteriorment a treballar en diaris, ràdio, televisió..., sobre actualitat sociopolítica, cultura, esports, espectacles, etc. Per què creus tu que s'han canviat al camp del xafardeig? Per vocació o per diners?

En diferents entrevistes a periodistes famosos que es dediquen al món del xafardeig, reconeixen que actualment es guanyen molts diners més treballant en el món del cor que en la premsa denominada seriosa.

8. Per a valorar un famós positivament o negativament, tens en compte els mèrits que ha realitzat fins a aconseguir ser famós?

Molts famosos del món del cor ho són per haver tingut distintes trajectòries professionals: cantants, actors, toreros, esportistes, escriptors... Uns altres, en canvi, ho són per ser o per haver sigut exnóvio, amic, company, conegut d'un altre famós o per haver participat en algun reality show.

9. Creus que en la vida real els amics de veritat també discutixen contínuament i s'insulten públicament com molts personatges televisius dels programes del cor?

(DEBAT SOBRE ELS VALORS PREDOMINANTS EN ELS PROGRAMES DEL COR)

10. Coneixes algun personatge televisiu que s'haja intentat suïcidar o haja tingut grans depressions per deixar d'estar d'actualitat?

Es poden comentar casos reals ocorreguts i aprofundir les possibles causes que els han portat a això.

11. Quins valors predominen més entre els personatges del cor: honestedat, amistat, solidaritat, fidelitat, egoisme, ingratitude, materialisme...?

(DEBAT SOBRE ELS VALORS PREDOMINANTS EN ELS PROGRAMES DEL COR)

12. Imagina que ajuntàrem tots els col·laboradors televisius perquè debateren sobre totes estes preguntes, creus que haurien arribat a traure conclusions? O, al contrari, probablement només hauríem registrat una intel·ligible cridòria, interrupcions de torn de paraula amb politons inclosos?

CONCLUSIONS

Amb este debat l'única cosa que pretenem és fer que els alumnes reflexionen sobre tots els aspectes que hi ha a l'entorn d'este fenomen televisiu. Intentar que no es queden en la mera aparença que transmeten, sinó anar més enllà (interessos personals i econòmics, manipulacions, ètica d'estos, abast i repercussió en la societat, etc.). En definitiva, ajudar l'alumne a llegir i a interpretar estos espais televisius.

DINÀMIQUES DE GRUP RELACIONADES AMB EL TEMA:

I. DINÀMIQUES GENERALS

Consulteu en la web d'orientats (http://www.cult.gva.es/orientados/home_v.htm) les següents dinàmiques de grup:

- ☞ COMUNICACIÓ EN L'AULA:
 - ▶ Com dius?
 - ▶ La història de l'elefant

- ☞ CONFLICTES I MEDIACIÓ:
 - ▶ Violència física i violència verbal
 - ▶ Què és un conflicte?
 - ▶ Matar el cuc

ACTIVITATS PROPOSADES

1. Definix els termes següents: *paparazzi*, *xafarder*, *periodista*, *exclusiva*, *premsa groga*, *teleporqueria*, *alcavot*, *premsa rosa*, *primícia*, *xafarderia*, *querella*, *notícia*, *presumptament*, *comunicat* i *marujeo*.
2. Analitza un article de la premsa rosa: quanta de la informació oferida s'ha contrastat, quanta són rumors, quanta té a veure amb la professió del protagonista, quanta amb la seua vida íntima, etc.

BIBLIOGRAFIA

CUBELLS, Mariola (2003): *iMírame, tonto! Las mentiras impunes de la tele*. Barcelona: Ediciones Robincook.

RITZER, George (1993/1999): *La McDonalitzación de la sociedad. Un análisis de la racionalización en la vida cotidiana*. Barcelona: Ariel.

– (1999/2000): *El encanto de un mundo desencantado. Revolución en los medios de consumo*. Barcelona: Ariel.

SAMPEDRO, Víctor (2003): "La McTele como industria de identidades lucrativas y de consumo. Análisis de Gran Hermano i Operación Triunfo". A: SAMPEDRO, Víctor [ed.]: *La pantalla de las identidades. Medios de comunicación, políticas y mercados de identidad*. Barcelona: Icaria. P. 305-336.

WEBS D'INTERÉS

- <http://www.revistapueblos.org/spip.php?article216>
- <http://mujer.terra.es/muj/articulo/html/mu27398.htm>
- <http://www.elmundo.es/suplementos/magazine/2006/359/1155207329.html>
- <http://www.saladeprensa.org/art506.htm>